

doe-het-zelf

Bouwmarkten floreren, doe-het-zelfen is populairder dan ooit. Hier vind je de handigste tips en de nieuwste info.

plannen

gereedschap

veiligheid

klustips

Klussen in cijfers

4,1 miljard euro gaven Nederlanders in 2002 uit aan klussen
2,8 miljard euro werd in 2002 besteed bij grote bouwmarkten
10% is de stijging van de klusmarkt sinds eind jaren negentig
31.000 ongelukken gebeuren er elk jaar tijdens het klussen

Tekstredacteur

Fenna Bontje:

Klussen?

Gewoon beginnen, je kan meer dan je denkt!"

Verbouwen? 10 praktische tips

- 1 Maak een **draaiboek** van de klussen die je wilt gaan doen. Beschrijf het project stap voor stap en maak checklists. Hou ook de kleurnummers van gebruikte verf bij. Zo kun je, als je verf te weinig hebt, de juiste kleur erbij kopen.
- 2 Ga bij de Dienst Bouwen en Woningtoezicht van je gemeente na of je een **bouwvergunning** nodig hebt.
- 3 Raadpleeg bij constructieve veranderingen een **bouwkundige**. Sloop bijvoorbeeld nooit een muur waarvan je niet zeker weet of het geen draagmuur is.

- 4 Sommige afwerkproducten, zoals hout, moeten enkele dagen **acclimatiseren** voordat je ze kunt gebruiken.
- 5 Maak **foto's** van de werkzaamheden, met name van leidingwerk en installaties die later aan het zicht worden onttrokken.
- 6 Zorg voor **noodvoorzieningen** als je gas, elektra en water moet afsluiten.
- 7 Bekijk de **technische installatievoorschriften** van bijvoorbeeld je cv-ketel en ga na of ook in de nieuwe situatie nog aan alle eisen wordt voldaan.

- 8 Bedenk goed hoeveel **stopcontacten en schakelaars** je op welke plek wilt hebben. Het installeren van een extra stopcontact kost nu weinig moeite.
- 9 Bezuinig niet op **materiaal**. Dat bespaart je uiteindelijk veel tijd en ergernissen en is veiliger.
- 10 Kijk meteen of bestaande **leidingen en draden** kunnen worden weggewerkt.

Uitbesteden

Wil je een verbouwing of delen ervan uitbesteden? Bij de Vereniging Eigen Huis kun je het modelcontract 'Verbouwingsovereenkomst' aanvragen waarin alle afspraken met vakmensen kunnen worden vastgelegd. Voor meer informatie: www.eigenhuis.nl of 033-450 77 50.

Aannemers

Schakel voor een grote verbouwing een aannemer in. Wil je niet lukraak de Gouden Gids openslaan? Het bedrijf Casius helpt je de juiste vakmensen te zoeken. Kijk voor meer informatie op www.casius.nl of bel 020-692 81 18.

Veilig klussen

Bij klussen staat de veiligheid voorop. Zo voorkom je ongelukken:

- Ga na of gereedschap aan alle eisen voldoet; check de scherpte van je zaag en stanleymes en kijk of je apparatuur voldoet aan de vereiste CE-richtlijn (dit vind je op het apparaat of de verpakking).
- Zorg voor een opgeruimde werkplek zodat je nergens over kunt struikelen.
- Denk aan goede verlichting en ventilatie.
- Gebruik een ladder met stevige voet en plaats hem op een stabiele ondergrond. Bij werken op het dak: zorg dat de ladder ± 60 cm uitsteekt en bevestig hem aan het dak. Hijs de materialen naar boven zodat je bij het beklimmen beide handen kunt gebruiken.
- Werk je met een gasbrander? Hou een emmer water bij de hand.
- Gebruik waar nodig beschermingsmiddelen als veiligheidsbril en gehoorbeschermers.
- Kies bij sloopwerk voor veiligheidschoenen (verstevigde neuzen).
- Sta bij boren altijd recht achter het te boren gat en hou de machine met twee handen vast.

Voor de vakman

Laat deze klussen liever over aan een vakman:

- het maken van constructies van gewapend beton
- het stellen van buitenkozijnen

- het slopen of aanbrengen van dragende constructies
- het aanbrengen van staalconstructies
- het aanbrengen van dubbelglas
- het afpersen van gasleidingen

Milieuvriendelijk

Loden leidingen

In veel oude huizen zitten nog loden waterleidingen. Omdat de looddeeltjes hierin los kunnen laten, moeten ze vervangen worden. Het waterleidingbedrijf is verantwoordelijk voor vervanging van de leidingen tot aan de voordeur, huiseigenaren voor de rest. Let op: oude loden leidingen zijn chemisch afval.

Asbest

Het gebruik van asbest is sinds 1993 verboden in Nederland. Het is alleen schadelijk voor de gezondheid als de asbestplaten zijn beschadigd of als je erin boort. Als de platen heel zijn en je er niet mee gaat werken, hoeven ze in principe niet te worden verwijderd. Dit in tegenstelling tot spuitasbest dat veel als isolatiemateriaal werd gebruikt. Asbest verwijderen? Dan heb je toestemming nodig van de gemeente en soms een sloopvergunning. Schakel een gecertificeerd asbestverwijderingsbedrijf in.

Waar kan asbest in zitten?

Asbestcementplaten: gevels,

Vijf vragen aan...

"Ik hou van het grove werk!"

Yvonne Smeets, Klusvrouw van het Jaar 2003

Hoe word je klusvrouw van het jaar?

"Viva, Praxis en Bosch organiseerden de verkiezing Klusvrouw van het Jaar. Uit 1500 aanmeldingen werden 15 vrouwen geselecteerd. We moesten drie klussen doen: een gordijnrail ophangen in beton, laminaat leggen en een keukenspoelbak monteren in een aanrechtblad. Door de tijdsdruk viel dit niet mee. Uiteindelijk won ik de hoofdprijs: 2500 euro aan gereedschap en een jaarabonnement Viva."

Hoe lang klus je al?

"Ik ben begonnen toen ik negen was; ik kreeg een nieuwe kamer waar mijn bed niet meer in paste. Toen mijn ouders niet thuis waren, heb ik er zelf een stuk afgezaagd en dat ging goed. Ik ben ook altijd geïnteresseerd geweest in techni-

sche dingen, schroefde bijvoorbeeld radio's uit elkaar."

Hoe krijg je het onder de knie?

"Door het doen leer je. Gewoon beginnen dus, stap voor stap. Stuken, isoleren, muurtjes metselen, op een gegeven moment weet je hoe het moet. Soms vraag ik advies aan een vakman. Goed gereedschap scheelt trouwens een heleboel."

Wat vind je het leukst?

"Ik hou van het grove werk, muurtjes bouwen en zo. Verder maak ik graag iets anders dan normaal. Zo was mijn hal erg donker. Toen heb ik gewoon een gat gemaakt in de muur tussen de hal en de woonkamer en heb er zelf een raam in gemaakt."

Is er iets wat je niet kan?

"Behangen! Ik vind het vreselijk, of het plakt niet, of er komen bobbel."

dakbeschot, schoorstenen, cv-installatie, flatgalerijen, op schuren en garages (golfplaten). **Vloerbedekking:** de rug van sommige soorten vinylzeil en sommige oude, harde vinyltegels. **Huishoudelijke apparaten:** haardrogers, strijkijzers en warm-

houdplaatjes ouder dan 15 jaar.

Spuitasbest: isolatiemateriaal, als brandwerende laag op staalconstructies.

Meer informatie: Vraag de brochure 'Asbest in en om het huis' van VROM aan op www.vrom.nl.

Leren klussen?

Volg een cursus!

* De DoeZelfSchool verzorgt in Rotterdam en Amsterdam een groot aantal cursussen en workshops: van loodgieten tot schilderen, van elektriciteit tot metselen. Kijk voor meer informatie op www.doezelfschool.nl of bel 010-466 43 33.

* Bij sommige vestigingen van de Volksuniversiteit kun je diverse kluscursussen volgen. Kijk voor het aanbod per stad op www.volksuniversiteit.nl.

* De vrijwilligerscentrale 't Gilde is in veel steden gevestigd en geeft op een aantal plekken doe-het-zelf cursussen. Informeer bij de vestiging bij jou in de buurt.

dossier doe-het-zelf

Kluswoordenboek

- Afreien** Het egaliseren van een pas gestorte betonvloer of nieuw gestuukte wand met een lange lat.
- Dilatatievoeg** Een voeg tussen twee bouwdelen, waardoor er beweging mogelijk blijft en er geen scheuren ontstaan.
- Gevoesteen** Soort kalkzandsteen voor schoon buitenmetselwerk, met ruw grijswit oppervlak.
- Gording** Horizontale balk ter ondersteuning van het dakbeschoot bij een schuin dak.
- Hengst** Een in de lengte doorgehakte steen.
- Klezoor** Een kwart van de lengte van een steen.
- Koppenmaat** Breedte van een steen plus de dikte van een stootvoeg.
- Latei** Draagbalk boven deuren en raamkozijnen, ter ondersteuning van het metselwerk.
- Leislag** Fijne steenschilfertjes.
- Mof** Recht verbindingstuk tussen twee buisdelen.
- Stuiknaad** Naad tussen twee achter elkaar liggende houten delen.
- Tengel** Platte lat op het dakbeschoot onder de panlatten.
- Wang** Zijkant van een dakkapel.

Checklist

De ideale basisuitrusting

voor klussers:

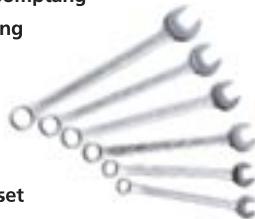
- klauwhamer
- timmermanshamer
- nijptang

- handzaag met universele vertanding
- metaalzaagje

- verstekbak met kapzaag
- schroevendraaiers
- duimstok of rolbandmaat
- waterpas
- combinatietang
- waterpomptang
- klemtang

- sleutelset of bahco
- steekbeitels
- blokschaaf
- boormachine
- winkelhaak

Hier moet je zijn

Vergunningen

Op 1 januari 2003 zijn de regels voor bouwen en verbouwen veranderd. De nieuwe Woningwet kent drie soorten bouwwerken: bouwvergunningvrij, licht-bouwvergunningplichtig (bijvoorbeeld dakkapel) en regulier bouwvergunningplichtig. Over het algemeen mag je aan de achterkant van je huis eerder zonder vergunning bouwen dan aan de voor- of zijkanten. Weten of je een vergunning nodig hebt? Doe de test op www.vrom.nl/bouwvergunningen_online. Het is verstandig om elke verbouwing voor te leggen aan de gemeente.

Bij een licht-bouwvergunningplichtig bouwwerk moet de gemeente binnen zes weken uitsluitel geven; voor een reguliere bouwvergunning geldt twaalf weken, die met zes weken kan worden verlengd.

Huren

Soms heb je gereedschappen maar af en toe nodig; huren biedt dan uitkomst. Gereedschappen zoals rioolontstoppers en tegelzaagmachines kun je voor lange tijd of dagdeel huren. Informatie: Boels Verhuurshops (www.boels.nl) of Rent Partner (www.rentpartner.nl).

Authentiek klussen

Historische bouwmaterialen vind je bij:

- * Pompeji, 038-332 56 53, www.pompeji.nl. Voor stenen, vloeren, baden, schouwen en nog veel meer.
- * Schijf Sloopwerk en Houthandel, 0297-56 10 12, www.schijf.nl. Ruim 3000 oude deuren op voorraad, ook vloerdelen en sanitair.
- * Frank Vrolijk Antieke Bouwmaterialen, 070-355 08 31. Veel antieke bouwmaterialen zoals klinkers, ornamenten en schouwen.
- * Hegeman & Zonen, 0172-60 54 70. Oude dakpannen, plavuizen, metselstenen en gietijzeren stalraampjes.

dossier doe-het-zelf

Praktische klustips

Voorzetwanden in badkamer Als je een voorzetwand in de badkamer plaatst, komen de muurplaten voor de kranen vaak wat diep te zitten. Gebruik dan kraanverlengstukken, verkrijgbaar in verschillende lengtes.

Steenboren Dit soort boortjes is vaak nogal grof, waardoor je minder nauwkeurig kunt werken. Boor daarom het eerste stuk met een kleiner boortje.

Aluminium Aluminium vastdraaien? Gebruik altijd schroeven van rvs, om de aantasting van het aluminium te voorkomen.

Elektraleidingen Wil je boren in een muur, maar ben je bang dat je een leiding raakt? Gebruik dan een speciale leidingdetector. Zet hem tegen de muur en hij gaat piepen op de plek waar de leiding zich bevindt.

Isolatieplaten Tijdens het werken met isolatieplaten kunnen deeltjes loslaten die de huid irriteren. Spuit de platen daarom nat met een plantenspuit.

Gipsplaten Gebruik voor het plafond gipsplaten van 40 cm in plaats van 60 cm breed. Zo voorkom je dat het plafond op den duur gaat doorzakken.

Tegelkruisjes Handig bij het zetten van tegels. Let op: druk ze niet helemaal plat tussen de vier tegels, dan kun je ze niet meer verwijderen.

Zagen Om bij het zagen met een decoupeerzaag splinters aan de bovenkant van het hout te voorkomen, kun je het beste aan de onderkant zagen.

Dolle schroef Is een schroef dol waardoor je hem niet meer kunt uitdraaien? Diep de gleuf of het kruis van de schroef uit met een ijzerzaagje.

Tips van de kenner

Nico Zwinkels, presentator van Eigen Huis & Tuin

Welke vraag stellen kijkers het vaakst?

"Veel mensen vragen of ik een oplossing heb voor vocht- en schimmelproblemen. Vocht en schimmel worden meestal veroorzaakt door onvoldoende ventilatie en soms door optrekkend vocht vanuit de grond of fundering. Om dit probleem op te lossen heb je professionele hulp nodig."

Heb je een algemene tip?

"Het is belangrijk eerste een schets te maken van wat je wilt gaan doen en daar zoveel mogelijk de afmetingen bij te zetten. Maak daarna een lijst van de spullen die je nodig hebt. Gebruik ook altijd het juiste gereedschap voor een klus, want goed gereedschap is het halve werk. Neem verder rustig de tijd om de werkzaamheden goed en nauwkeurig te doen. Geduld is een schone zaak."

Wat kun je beter aan de vakman overlaten?

"Alle klussen die constructief zijn, dus die met de bouwkundige constructie van je huis te maken

"De smoes 'ik heb twee linkerhanden' is onzin; iedereen kan klussen"

hebben. Laat dit soort dingen door een bouwkundige of architect tekenen en berekenen omdat daar altijd een vergunning van de gemeente voor nodig is. De hoofdwerkzaamheden kunnen beter door vakmensen worden uitgevoerd, de kleinere werkzaamheden kun je eventueel zelf doen."

Kun je klussen leren?

"De smoes 'ik heb twee linkerhanden' is onzin. Iedereen kan klussen, maar je moet het wel leuk (gaan) vinden. Begin nooit met een moeilijke klus want dan is de kans op mislukken groot en ben je al snel geneigd te roepen: 'Zie je wel, ik kan het niet.' Zelf ben ik op de Ambachtsschool ook met eenvoudige timmerklussen begonnen."

Wat is voor jou onmisbaar?

"Mijn duimstok. Want wat je ook gaat doen: meten is weten! Als je nauwkeurig en secuur werkt, dan weet ik één ding zeker: klussen en doe-het-zelfen is leuk en je kunt er veel voldoening en ontspanning in vinden."

Kitten in 5 stappen

1. Zorg voor een droge en vetvrije ondergrond.
2. Strijk de kit glad met een vinger die je in een oplossing van water en zeep hebt gedoopt.
3. Breng montagekit als lijm aan in verticale strepen.
4. Laat zware, gelijkde delen 48 uur drogen.
5. Verwijder lijmresten - voordat ze drogen - met een vochtige doek.

Handige websites

Doe-het-zelf op internet

- * www.doe-het-zelf.nl / De website van Praxis met veel praktische klustips en stappenplannen.
- * www.klusvraagbaak.nl / Informatie over allerlei soorten klussen in huis.
- * www.hetklusplein.nl / Informatie over doe-het-zelfen, bouwvergunningen, verbouwen en financiën.
- * www.gamma-bouwmarkt.nl / Bij het hoofdstuk 'Klusinformatie' vind je alle klusonderwerpen op alfabetische volgorde.

volgende maand
dossier
serre &
veranda